

Københavns Kommune
Vand og VVM
Njalsgade 13
2300 København S

ADRESSE COWI A/S
Parallevej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

DATO 15. januar 2018

SIDE 1/7

REF TIRH

PROJEKTNR A105406

Ansøgning om lovliggørende dispensation til etablering af vandløb, paddedam samt terrænregulering på matrikel nr. 890, Sundby Overdrev

Generelt

På vegne af By og Havn ansøger COWI hermed om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 3 til terrænregulering og etablering af vandløb og paddedam på matrikel nr. 890, Sundby Overdrev, København. Størstedelen af området er registreret som § 3-beskyttet strandeng.

Af naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår det, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af naturtyper, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Dette gælder bl.a. for strandenge i landzone med et areal på 2.500 m² eller derover.

Baggrund

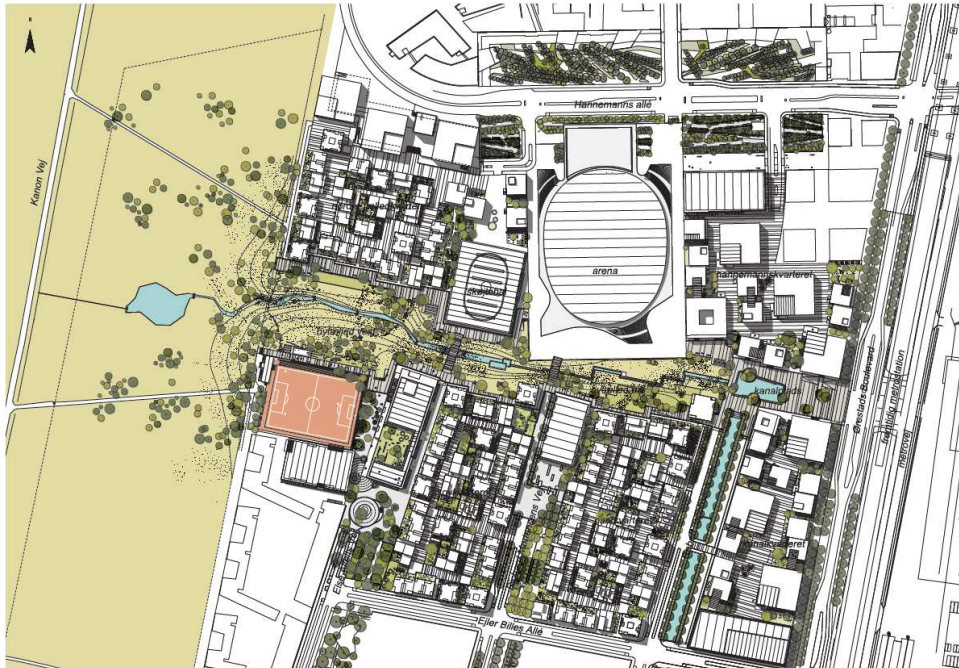
I forbindelse med udbygning af Arenakvarteret i Ørestad, herunder etablering af Kalvebod Fælled Skole, ønskes det at sikre adgangen til og skabe en sammenhæng mellem kvarteret og Kalvebod Fælled. Sammenhængen skabes bl.a. ved at "trække" naturen fra Fælleden ind i den nye bydel via et grønt strøg (Figur 1). Den store terrænforskel mellem kvarteret og Fælleden udjævnes med en terrænregulering, der udjævner niveauforskellen på ca. 1 m fra det bebyggede område til naturarealerne på Kalvebod Fælled. Terrænreguleringen medfører en større landskabelig sammenhæng og lettere adgangsforhold mellem de nye boligområder og naturarealerne.

Projektet skaber et større sammenspil mellem landskabet på Kalvebod Fælled og det nye Arenakvarter i Ørestad Syd ved at bearbejde terrænet mellem det bebyggede og naturen. Det vil skabe bedre mulighed for at offentligheden kan

¹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr. 934 af 27/06/2017.

anvende områdets unikke natur og øge tilgængeligheden for brugere og beboere.

Nærheden til boligområderne og Kalvebod Fælled Skole vil gøre området til en attraktiv lokalitet for rekreative formål og undervisning. Den niveaufri adgang til området vil invitere til, at man bevæger sig ud i naturen fra boligområderne.

Figur 1 Projektforslag til etablering af veje, pladser, promenade og byfælled i Arenakvarteret. Udført af Tegnestuen Vandkunsten A/S i samarbejde med Rambøll A/S for By og Havn i 2014.

Som en del af den samlede strategi i Ørestad om lokal afledning af regnvand, etableres et vandløb på tværs af hele kvarteret. I den østlige del af kvarteret har vandløbet karakter af en kantet rende med faste brinker af beton, mens det i den vestlige del har et naturligt slynget forløb uden faste brinker. Vandløbet modtager vand fra bydelens tage samt fra befæstede arealer, hvor der er ingen eller begrænset trafik. Vandløbet udspringer i et bassin syd for Royal Arena. Ved større regnhændelser er der overløb fra bassinet til vandløbet, så det sikres, at der ikke sker oversvømmelser i den østlige del af Arenakvarteret. Området er ikke trafikbelastet (eller meget begrænset) og eventuelle miljøskadelige stoffer vil blive tilbageholdt i bassinet. Vandløbet leder vandet ud til en eksisterende grøft på Fælleden. Før udmundingen i grøften udvides vandløbet i en ny paddedam. Med etablering af vandløbet og paddedammen er det sikret det at udledningen af overfladevand fra Arenakvarteret giver de bedste forudsætninger for dyre- og planteliv på Kalvebod Fælled end ved blot at lede det ud i en grøft.

I forbindelse med ansøgning om udledningstilladelse til arealet vurderede Københavns Kommune, at området langs det nye bykvarter ikke havde status af

§ 3 beskyttet natur. Vurderingen blev foretaget på baggrund af ortofotos. Naturstyrelsen havde samme vurdering i forbindelse med ansøgningen med feltinspektion af dette projekt. Området er domineret af grå-pil, bjerg rørhvene og tagrør. Det blev derfor vurderet, at det ikke var nødvendigt at ansøge om en dispensation til etablering af terrænregulering, vandløb og paddedam, hvorefter de blev etableret i god tro.

Imidlertid er der fremkommet nye oplysninger i sagen, og det vurderes derfor, at området, hvor den vestlige del af vandløbet, paddedammen og terrænreguleringen etableres, er § 3-beskyttet strandeng. Etablering af terrænregulering, vandløb og paddedam er en tilstandsændring af strandengen, og kræver derfor en dispensation fra naturbeskyttelsesloven. Da terrænreguleringen, vandløbet og paddedammen allerede blev etableret (

Figur 3) før de nye oplysninger indtraf, ansøges hermed om en lovliggørende dispensation.

Figur 2 Terrænreguleringen set mod Kalvebod Fælled Skole.

Figur 3 Det nyetablerede paddedam set fra øst.

Projektet

Ved etableringen blev terrænreguleringen anlagt mellem 10 og 20 m for langt ud i strandengen i forhold til det ansøgte og fremviste projekt. Udstrækningen af terrænreguleringen vil blive reduceret, så den svarer til det ansøgte projekt. Skråningen er anlagt med hældning på 5% og er vestvendt. Skråningen er etableret med næringsfattig råjord og er efterladt til fri succession. Ud fra de nærmeste frøkilder samt skråningens struktur og næringsfattige bund forventes det, at floraen, der indfinder sig på skråningen, med tiden får karakter af strandoverdrev med arter som rundbælg, blåmunke, rød svingel, hare-kløver og andre kløverarter, Figur 4. Disse arter trives fint i næringsfattig råjord. Strandoverdrev findes typisk i forlængelse af strandenge på de højt beliggende og tørre partier og i naturbeskyttelseslovens forstand ses strandoverdrevet derfor også som en funktionel, landskabelig del af strandengen. Det vurderes, at naturværdien på skråningen kan bidrage til at skabe variation og flere habitater. Naturtilstanden på de tilstødende arealer vurderes at være dårlig, da det er tilgroet med nogle få dominerede arter. Området er tidligere strandeng, men er i dag domineret af især gråpil, tagrør og bjerg-rørhvene.

Figur 4 *Blåmunke vokser på næringsfattige og lysåbne steder.*

Allerede efter det første år efter etablering af terrænreguleringen og vandløbet begyndte lyskrævende strandengsarter at indfinde sig på terrænreguleringerne. Det kan derfor forventes, at der på skråningerne og brinkerne til vandløb og paddedam hurtigt vil indfinde sig strandeng- og strandoverdrevsarter, samt arter tilknyttet fugtig bund og egentlige vandplanter. Områderne skal plejes med slåning/høslet 2-3 gange årligt for at hindre vedplanter at indvandre og med formål at holde området lysåbent.

Både vandløbet og paddedammen er udformet med variation med henblik på at optimere leveforholdene for området's dyreliv, heriblandt vandløbsinsekter og beskyttede arter af padder. Vandløbet får således kun tilført rent overfladevand og har et slynget forløb med udlagte stenbunker i strygene. Det må forventes at vandløb og paddedam i sommerperioden vil blive tørlagte, hvilket er en fordel for padder-arterne. Paddedammen har en flad bredzone, så padder

nemt kan komme op og ned i vandet. Den lavvandede bredzone opvarmes desuden hurtigt af solen til gavn for vandinsekter og for paddernes æg og yngel. Paddedammen overlades også til fri succession, og det forventes, at der med tiden indfinder sig almindelige vådbundsarter som f.eks. sumpstrå, kærranunkel, eng-forglemmigej, håret star og glanskapslet siv i bredzonen, Figur 5. Paddedammen og vandløbet vil samtidig kunne udgøre et læringsmiljø for familier i bydelen og for elever på skolen, der kan studere naturtypernes dyre- og planteliv på tæt hold.

Paddedammen passer godt med den gældende plejeplan for delområde 2, 3 og 4 på Vestamager. Heri anføres det, at områdets padder, herunder især strandtudse og grønbroget tudse, der begge er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, skal søges begunstiget, bl.a. ved etablering af nye paddedamme.

Samtidig foregår der et EU-støttet projekt (SemiAquaticLife) med formål at skabe en sammenhængende kystpopulationer af tudsearterne med de sydlige svenske populationer. Der er således stor fokus på at bevare begge arter i området. Projektet sigter mod at ændre den negative populationsudvikling ved at hæve kvaliteten af ynglesteder og oprette nye paddedamme sammen med restaurering af tidligere yngleområder. Der er ligeledes planlagt en række restaureringer af vandhuller for området, samt opdræt og indførelse af strandtudsen (*Epidalea calamita*) til Kalvebod Fælled. Et andet mål er at øge bevidstheden om den biologiske mangfoldighed i området. For at sikre lokal støtte til projektet, vil der blive afholdt offentlige møder, eller naturvejleder aktiviteter/udflugter og opsat ny informationskilt. Det er By & Havns opfattelse, at den her omtalte paddedam vil bidrage positivt til LIFE-projektet.

Senest har Naturstyrelsen og Sund & Bælt fået midler til et fælles projekt for at forbedre hydrologi af Natura 2000-områder på Vestamager. Projektet munder ud i, at regn- og drænvand fra motorvejen, via en pumpestation, kan pumpes ind på Kalvebod Fælled, hvor det ledes gennem grøblerender (lave grøfter) ud til områder, hvor der ikke kan sikres tilstrækkelig høj vandstand i engfuglenes yngleperiode.

Figur 5 *Kærranunkel vokser typisk i moser, enge eller i bredzonen.*

Eventuelt saltindhold fra vejsalt i det tilførte vand vurderes ikke være skadeligt for områdets natur. I og med at den ønskede naturtype er afhængig af et højt saltindhold, vurderes kloridpåvirkningen ikke at have nogle negative effekter.

De seneste års plejetiltag og hydrologiske tiltag har været gavnlige for bestanden af engfugle på Vestamager. Brushøns er kommet tilbage som ynglefugl og i foråret blev der observeret flere spillepladser med spillende brushøns. Tiltagene i dette projekt vil gavne padder og flora, men vurderes ikke have nogen væsentlig effekt på områdets fugleliv - herunder plettet rørvagtel. Området vurderes ikke egnet til plettet rørvagtel, der foretrækker uforstyrrede områder med tæt-halvåben vegetation i ferskt sumpet terræn ved søer, moser og kær-områder, eller i de såkaldte blå bånd, dvs. overgangszonen mellem eng og rørskov. Projektet vil skabe en længere overgangszone, men områdets nærhed til bebyggelse vil formentlig være en begrænsende faktor ift. områdets egnethed for plettet rørvagtel.

Projektet vurderes i øvrigt ikke at have nogle negative konsekvenser for Natura 2000 målsætningerne i området, som vurderet af Naturstyrelsen (se nedenfor).

Oplysninger om ansøger

Ansøgningen er udarbejdet af COWI v. Tilde Roland Høberg på vegne af:

By og Havn, Nordre Toldbod 7, 1013 København.

Ved spørgsmål til ansøgningen kan rettes henvendelse til Tilde Roland Høberg på tirh@cowi.dk eller 56 40 71 48.

Supplerende oplysninger

Der er opnået udledningstilladelse fra Københavns Kommune i 2015.

Der er opnået dispensation fra fredningsnævnet for København til projektet den 19. november 2015. Det vurderes, at projektet ikke strider imod fredningens formål. Naturstyrelses lokale enhed har endvidere udarbejdet en Natura 2000 væsentlighedsvurdering af projektet, der viser, at der ikke sker en forringelse af habitatnaturtyper eller -arter inden for Natura 2000-område nr. 143, Vestamager og havet syd for.

Der er givet lodsejerfuldmagt fra Naturstyrelsen til gennemførelse af projektet den 19. november 2015.